༄༅། །འཕགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་བཞུགས་སོ། །

༄༅། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཨཱརྱ་ས་མནྟ་བྷ་དྲ་ནཱ་མ་དྷཱ་ར་ཎི། བོད་སྐད་དུ། འཕགས་པ་ཀུན་ཏུ་
བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །འདི་
སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ན་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་ལ། དགེ་སློང་
བརྒྱད་སྟོང་གི་དགེ་འདུན་ཆེན་པོ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབུམ་ཕྲག་དགུ་བཅུ་རྩ་དགུ་དང་
ཐབས་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་ཏེ། གནས་གཙང་མའི་རིགས་ཀྱི་ལྷའི་བུ་འབུམ་ཕྲག་དུ་མས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་ཅིང་མདུན

ཀུན་ཏུ་ གཟུངས་ བཟང་པོ།

༄༅། །བྱིས་བསྐུས་ནས་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྤྱན་
རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་སྟན་ལས་ལངས་ཏེ་བླ་གོས་ཕྲག་པ་གཅིག་ཏུ་གཟར་ནས། པུས་མོ་གཡས་པའི་ལྷ་ང་ས་
ལ་བཙུགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ག་ལ་བ་དེར་ལོགས་སུ་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་བཏུད་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་
ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེང་བདག་ཉི་བདག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཟླ་བ་བླ་མའི་འོད་ལས་བླངས་
པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་གཟུངས་ཡང་དག་པར་སྟོན་པར་འཚལ་ཏེ། གཟུངས་དེ་ཐོས་མ་ཐག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་

303

གཟུངས་བསྡུས།

ཐེག་པ་བ་རྣམས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཅིང་སྨྱུར་དུ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱའོ། །ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེལ་ཏོ། །ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཏེ། ལུས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་ཐོབ་བོ། །ངག་རྣམ་པར་དག་
པ་ཡང་ཐོབ་བོ། སེམས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་ཐོབ་བོ། །ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྒྱ་མཚོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བགྱིད་དོ། །གཟུངས་རྒྱ་
མཚོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐོབ་བོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཉེས་པར་བགྱིད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་གིས་གཟུངས་འདི་
ཐོས་མ་ཐག་ཏུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏོ། །དཔའ་འབར་འགྲོ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཀྱང་ཐོབ། རིན་ཆེན་ཕྱག་རྒྱའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཀྱང་
ཐོབ་བོ། །འབར་བའི་སྒྲོན་མའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཀྱང་ཐོབ། རྒྱ་མཚོའི་ཕྱག་རྒྱའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཀྱང་ཐོབ། རྡོ་རྗེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཀྱང་ཐོབ།
མི་ཟད་པའི་ཟ་མ་ཏོག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཀྱང་ཐོབ། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཀྱང་ཐོབ། ཕྱོགས་བཅུ་རྒྱས་པར་འགེངས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཀྱང་ཐོབ་སྟེ།

304

༄༅། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབུམ་ཕྲག་གང་གའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་དག་ལ་མངོན་སུམ་དུ་
གྱུར་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེས་ན་བདག་དེ་ལྟར་དྲན་པ་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན། བློ་གྲོས་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན། ཆགས་པ་མ་མཆིས་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ལྟ་
བུ་དང་ལྡན་ཞིང་། མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་བསྙེན་བཀུར་བགྱིས་པའི་དོན་མཆིས་པར་གྱུར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་ཐོས་པ་དོན་མཆིས།
གཟུངས་འདི་ཐོས་པའི་དོན་མཆིས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གནང་བར་མཛད་ཅིང་འཁོར་བཞི་པོ་དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་དགོངས་སུ་གསོལ། བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། སེམས་ཅན་དག་དེའི་དུས་ལ་བབ་པར་ཤེས་ན་སྨྲོས་ཤིག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འཁོར་བཞི་པོ་འདི་བྱིན་གྱིས་
བརླབས་ཟིན་ཏོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གིས་སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཙམ་དེ་
ཉིད་ལ་རྡོ་རྗེའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ནས་གཟུངས་འདི་སྨྲས་སྨྲས་སོ། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། བྱང་

ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཏདྱ་ཐཱ། ཁ་ག་མེ་ཁ
ག་མེ། ཙཀྲུ་ཁ་བེ། ཤྲཱི་ཏ་ཁ་བེ། ཛྙཱ་ན་ཁ་བེ། ཛཱ་ཏྭ་ཁ་བེ། ག་ལ་ཡ་ཁ་བེ། མ་ན་ཁ་བེ། ས་ར་ཁ་བེ། ས་ར་ཁ་བེ། ས་ར་ཁ་བེ། ཤུ་ན་ཏ
ཁ་བེ། ཨ་ན་མ་ཏ་ཁ་བེ། ཨ་པྲ་ཏི་ཧེ་ཏ་ཁ་བེ། ས་མནྟ་ཧེ་ཁ་བེ། པཱུ་ར་མི་ཏཱ་ཁ་བེ། བོ་དྷི་ཁ་བེ། ས་ར་ས་ར་ས་ར། སརྦ་བུདྡྷ་ཨ་དྷི་ཥྛི་ཏེ། བྷ
ར་བྷ་ར་བྷ་ར། དྷརྨ་ཨ་དྷི་ཥྛི་ཏེ། ཀ་ལ་ཀ་ལ་ཀ་ལ། སཾ་གྷ་ཨ་དྷི་ཥྛི་ཏེ། ནམོ་ཏྭ་ན་པ་ཏི་ནཾ། བུདྡྷ་ཀོ་ཊི་ནཱཾ། ཨ་དྷིཥྛཱ་ན་ཏུ་མན། ཙ་ཏ་སྭ་བ་ར་ཤ
དོ་ཨཱ་ཡུར་བལ་ཙད་དྭན་དུ། ཏདྱ་ཐཱ། སུ་ར་བྷི་སུ་ར་བྷི། མ་ཧཱ་སུ་ར་བྷི། སུ་ཝེ་སུ་ཝེ། མ་ཧཱ་སུ་ཝེ། མ་ཏི་མ་ཏི། མ་ཧཱ་མ་ཏི། ནམོ་རཏྣ་ཏྲ་ཡ
ཡཱཿ ནམ་ཨཱརྱ་ཨ་བ་ལོ་ཀི་ཏེ་ཤྭ་རཱ་ཡ། བོ་དྷི་ས་ཏྭ་ཡ། མ་ཧཱ་ས་ཏྭ་ཡ། མ་ཧཱ་ཀཱ་རུ་ཎི་ཀཱ་ཡ་སིདྡྷི་ནྟ་ན་དུ་ཏྣ། ས་མནྟ་བྷ་དྲ་བྷ་ར་ཎི་སྭཱ་ཧཱ།
གཟུངས་འདི་ཐོས་མ་ཐག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱེ་བ་ཕྲག་དགུ་བཅུ་རྩ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གིས་དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ།

༄༅། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དག་ནི་གཟུངས་སྣ་ཚོགས་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ། །གཟུངས་འདིའི་ཚིག་ནི་འདི་ལགས་ཏེ་
ནང་པར་ལངས་ནས་ལན་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་བཟླས་བརྗོད་བགྱིའོ། །ལན་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་བཟླས་བརྗོད་བགྱིས་ན་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་
མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཕོངས་པར་གྱུར་པའི་ཚེ་ལན་བདུན་ཡིད་ལ་བགྱིས་ན་ཐར་བར་འགྱུར་རོ། །རིམས་ནད་ཐམས་ཅད་ལ་རྣ་བར་བཟླས་བརྗོད་
བགྱིའོ༔ །རླུང་གིས་ཟིན་ན་མར་དང་། འབྲུ་མར་ལ་ལན་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་བཟླས་བརྗོད་བགྱིས་ཏེ་བསྐུ་བར་བགྱིའོ། །སོ་ནན་སོ་ཤིང་ལ་ལན་ཉི་ཤུ་རྩ་
གཅིག་ཡོངས་སུ་བཟླས་ཏེ་བཅའ་བར་བགྱིའོ། །རྣ་བ་ན་ན་རས་བལ་གྱིས་ས་བོན་འབྲུ་མར་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐོལ་བ་ལ་ལན་བདུན་བཟླས་བརྗོད་བགྱིས་ཏེ་
ཟངས་ཀྱི་སྣོད་ཀྱིས་རྣ་བར་བླུགས་པར་བགྱིའོ། །གླད་པ་ན་བ་ལ་འབྲུ་མར་རོ། །ལྟོ་ན་བ་ལ་བྱུབ་བར་བགྱིའོ། །གདོན་གྱིས་བཏབ་པ་ལ་ཚོན་སྐུད་སྣ་ལྔ་
ལ་ལན་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་བཟླས་ཏེ་མགུལ་དུ་གདགས་སོ། །མཁའ་འགྲོ་མའི་གདོན་གྱིས་བཏབ་ན་འབྲུ་མར་ལ་ལན་བདུན་བཟླས་ཏེ་གཤིས་ཐམས་ཅད་དུ་

ཕྱུག་གོ །ནད་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུབ་པར་བགྱིའོ། །འདི་ནི་སྒྲུབ་པ་མ་མཆིས་པའི་ཆོ་གའོ། །ཇི་སྟེ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བ་དང་།
གཟུངས་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་དང་། རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་འགྲོ་བ་དང་། མི་སྣང་བར་བགྱི་བ་དང་། མིག་བསྐུ་བ་དང་། ལྡོང་རོས་ལ་སོགས་པ
སྒྲུབ་པར་འཚལ་ན། དེས་སྐུ་གདུང་དང་བཅས་པའི་མཆོད་རྟེན་དང་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་དཀྱིལ་འཁོར་བགྱིས་ཏེ་བུམ་པ་གང་བ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་
བཞག་ལ། གདུགས་དང་། རྒྱལ་མཚན་དང་། བ་དན་བྲེས་ཏེ། མེ་ཏོག་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཚལ་བར་བཀང་ལ། ཙན་དན་དང་། ཨ་ག་རུ་དང་།
ཀུན་ཏུ་རུའི་བདུག་པས་བདུགས་ཏེ། མར་མེ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་བུད་ཅིང་། མཆོད་པ་ཆེན་པོ་བགྱིས་ཏེ། ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་གཙང་བས་གོས་གཙང་མ་
བགོས་ལ་གཟུངས་ཀྱི་གསང་སྔགས་འདི་དག་གིས་མཚམས་བཅད་པར་བགྱིའོ། །ན་མོ་རཏྣ་ཏྲ་ཡཱ་ཡ། ནམ་ཨཱརྱ་ཨ་བ་ལོ་ཀི་ཏེ་ཤྭ་རཱ་ཡ། བོ་དྷི་ས
ཏྭ་ཡ། མ་ཧཱ་ས་ཏྭ་ཡ། མ་ཧཱ་ཀཱ་རུ་ཎི་ཀཱ་ཡ། ཏདྱ་ཐཱ། ཏི་ལི་བན་དྷ་མི། མི་ལི་བན་དྷ་མི། ཙི་ལི་མི་ལི་བན་དྷ་མི། སི་མི་བན་དྷ་མི། བདག་

༄༅། །གི་མཚམས་ལས་སུ་ཡང་འདའ་བར་མ་གྱུར་ཅིག་སྭཱ་ཧཱ། ཆུ་ལ་ལན་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ཡོངས་སུ་བཟླས་ཏེ་ཕྱོགས་བཅུར་མཚམས་བཅད་པར་བགྱིའོ། །གང་གིས་འགུགས་པར་འགྱུར་བའི་གཟུངས་འདི་དག་ཀྱང་ཐོག་མར་བཟློད་པར་བགྱིའོ། །ན་མོ་རཏྣ་ཏྲ་ཡཱ་ཡ། ནམ་ཨཱརྱ་ཨ་བ་ལོ་ཀི་ཏེ་ཤྭ་རཱ་ཡ། བོ་དྷི་ས་ཏྭ་ཡ། མ་ཧཱ་ས་ཏྭ་ཡ། མ་ཧཱ་ཀཱ་རུ་ཎི་ཀཱ་ཡ། ཏདྱ་ཐཱ། ཅི་ལི་ཅི་ལི། མི་ལི་མི་ལི། ཙི་ལི་ལི། ཨེ་ཧི་བྷ་གཝཱན། ཨཱརྱ་ཨ་བ་ལོ་ཀི་ཏེ་ཤྭ་རཱ་ཡ་སྭཱ་ཧཱ། འདི་ནི་བདག་གིས་སྙིང་པོ་ཆ་ཤད་པ་སྟེ། དེས་བདག་འགུག་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཟླ་བ་ཡར་གྱི་ངོ་ཚེས་བརྒྱད་ནས་བཟུང་སྟེ་ཉའི་བར་དུ་ལན་རྩ་བརྒྱད་བཟླས་བཟློད་བགྱིས་ཏེ་དུས་གསུམ་དུ་བཟླས་བཟློད་བཟློད་བགྱི། དུས་གསུམ་དུ་ཁྲུས་བགྱི། དུས་གསུམ་དུ་གོས་བརྗེ་བར་བགྱིའོ། །དེ་ནས་ཆོས་བཅོ་ལྔ་ན་མཆོད་པ་ཆེན་པོ་བགྱིས་ཏེ་བཟླས་བཟློད་དཔག་ཏུ་མ་མཆིས་པར་བགྱིའོ། །འོན་ཀྱང་ནམ་གྱི་དགུང་ཐུན་ལ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གསེར་གྱི་ཁ་མདོག་གི་ལུས་དང་ལྡན་པ། མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོས་ལེགས་པར་བརྒྱན་

309

པ༔ ལུས་ལས་འོད་ཟེར་བྱེ་བ་སྟོང་འབྱིན་ཅིང་མཆི་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་རིག་སྔགས་འཆང་གིས་སྐྲག་པར་མི་བགྱི་ཞིང་བརྟན་པར་བགྱིས་ན། མཐོང་མ་ཐག་ཏུ་ས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །གཟུངས་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཀྱང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཤར་ཕྱོགས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་འཁྲུགས་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་རིན་ཆེན་ཏོག་དང་། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་འོད་དཔག་མེད་དང་། བྱང་ཕྱོགས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཛ་སྒྲ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་བཅུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲངས་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དག་རགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཏེ། ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་མཉེས་པར་བགྱིད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་དང་། གནས་གཙང་མའི་རིགས་ཀྱི་ལྷའི་བུ་རྣམས་དང་། ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་འཁོར་དེ་དེ་

310

༄༅། །དང་༑ ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དང་། དྲི་ཟར་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཡི་རངས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་མངོན་པར་བསྟོད་དོ། །འཕགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་རྫོགས་སོ། །རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཛི་ན་མི་ཏྲ་དང་། དཱ་ན་ཤཱི་ལ་དང་། ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙྪ་བ་བན་དྷེ་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་ཀྱང་བཅོས་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ།། །།ཞུས་དག། །།